

«عمامه‌پران» در اعتراضات ایران؛ چرا جوانان ایرانی از آخوندها نفرت دارند؟

۴

صبح ۸

روایت دیروز آئینه امروز نوید فردا

• سال شانزدهم
• شماره ۳۷۸۵
• شنبه
• ۵ قوس ۱۴۰۱
• ۲۶ نوامبر ۲۰۲۲

روز جهانی مبارزه با خشونت بر زنان؛

در یک ماه گذشته هشت زن دست به خودکشی زدند

۳

فقر و تنگدستی در غور؛

مردم از بهای بلند مواد خوراکی شکایت دارند

پس از تحولات اخیر در کشور و تعطیلی بیشتر نهادهای ملی و بین‌المللی، درآمد روزانه اکثریت مطلق شهروندان کاهش یافته است. تحولات پسین باعث کاهش سرمایه‌گذاری و یکی از دلایل عمده بی‌ثباتی اقتصادی و افزایش بهای مواد خوراکی شده است.

۵

مجازات جرم زنا در اسلام؛

اجرای، تخویف یا بازدارنده؟

۵

طالبان: انتقال سازمان ملل از شلاق زده شدن زنان توهین به اسلام است

گرفته‌شده از سوی دین اسلام دانسته است. ذبیح‌الله مجاهد افزوده است: «کشورها و سازمان‌ها نباید اجازه دهند تا اشخاص با واکنش‌های گسترده جهانی روبه‌رو شده معترض از آدرس آن‌ها در مورد دین مقدس اسلام و احکام آن، اظهارات غیرمسئولانه و تحریک‌کننده داشته باشند».

۸صبح، کابل: طالبان واکنش بخش‌های مربوط به سازمان ملل متحد و نماینده‌گان کشور های غربی در مورد شلاق زده شدن زنان در محضر عام را توهین به دین اسلام دانسته‌اند.

ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان، جمعه‌شب، ۵ قوس، در رشته‌توییت‌هایی نوشته که اظهارات سخنگوی کمیته‌ی سازمان ملل متحد و نماینده‌گان کشور های غربی در پیوند به شلاق زده شدن زنان در افغانستان غیرانسانی، ظالمانه و توهین به دین اسلام است.

مجاهد این اظهارات و موضع‌گیری‌های سازمان ملل و کشور های غربی را نکوهش کرده و آن را در مخالفت با اصول بین‌المللی دانسته‌اند.

سخنگوی طالبان، شلاق زده شدن زنان در محضر عام را تطبیق قوانین و مجازات در نظر

آنچه معترضان ایرانی می‌توانند از تجربه‌های سوریه و سایر کشورها بیاموزند

۶

بحران مواد مخدر پیچیده‌تر می‌شود

۷

جبهه مقاومت: طالبان زمین‌های اطراف کانال قوش‌تپه را به ناقلین پاکستانی توزیع می‌کنند

۸صبح، کابل: جبهه مقاومت ملی افغانستان ادعا می‌کند که طالبان با شروع کار کانال قوش‌تپه در شمال افغانستان، زمین‌های اطراف آن را به خانواده‌هایی که از وزیرستان و ایالت خیبرپختون‌خواه پاکستان به افغانستان آمده، توزیع کرده‌اند.

صبغت‌الله احمدی، سخنگوی جبهه مقاومت ملی افغانستان، ناوقت روز پنج‌شنبه، ۴ قوس، این ادعا را در توییتی مطرح کرده است.

او افزوده است: «طالبان توزیع زمین‌های اطراف قوش‌تپه را به خانواده‌های تروبرستان انتقال یافته از وزیرستان و ایالت خیبرپختون‌خواه پاکستان و دیگر مردمان غیر بومی آغاز کرده‌اند».

به گفته او، این برنامه به هدف تغییر بافت جمعیتی و «محو هویت منطقه» در شعبه‌ای به نام «انکشاف کانال قوش‌تپه» در ساختمان اداره امور حکومت طالبان در کابل روی دست گرفته شده است.

طالبان در مورد این ادعا تاکنون چیزی نگفته‌اند. کار ساخت کانال قوش‌تپه از سوی طالبان به تاریخ ۱۰ حمل سال جاری آغاز شد و هنوز ادامه دارد.

خانواده دلاورزی: الهه از سوی شبکه حقانی در پاکستان ربوده شده و در کابل زندانی است

مدارکشان مبنی بر زندانی شدن الهه از سوی طالبان را به نهادهای حقوق بشری نیز خواهند فرستاد.

بر بنیاد معلومات این نامه سرگشاده، الهه دلاورزی از سوی دو مفتی طالبان از جمله شیخ حماسی، به مرگ محکوم شده است.

الهه دلاورزی قربانی ازدواج اجباری با یکی از مقامات طالبان شاخه حقانی است که پسان‌تر مورد شکنجه، آزار، اذیت و ضرب‌وشتم نیز قرار گرفته است.

وی پس از افشای آن‌چه که بر سرش آمده، از پاکستان از سوی شبکه حقانی ربوده شده و پس از انتقال به کابل، زندانی شده است. خانواده الهه تاکید کرده‌اند که در صورت نیاز،

اسنادی در دست دارند که نشان می‌دهد او در پاکستان از سوی شبکه حقانی ربوده شده و پس از انتقال به کابل، زندانی شده است. خانواده الهه تاکید کرده‌اند که در صورت نیاز،

آخرین هشدار طالبان به زنان نه ولسوالی در ننگرهار؛ بدون محرم به شفاخانه هم نروید

۸صبح، ننگرهار: اداره امر به معروف و نهی از منکر طالبان در ننگرهار به باشندگان زن در نه ولسوالی این ولایت هشدار داده‌اند که بدون محرم حتا به کلینک‌ها و معاینه‌خانه‌های شخصی هم مراجعه نکنند.

منابع محلی در ننگرهار می‌گویند که این دستور روز پنج‌شنبه، ۳ قوس، به باشندگان ولسوالی‌های اچین، غنی‌خیل، نازیان، دوربابا، گوشته، کامه، خوگیانی، شیرزاد و سرخ‌رود ننگرهار ابلاغ شده است.

منابع می‌افزایند که به امامان مساجد دستور داده

شده تا در نمازهای جماعت این فرمان را به طور جدی به مردم برسانند و عملی کنند.

اداره امر به معروف و نهی از منکر طالبان در مورد این اقدامش در رابطه به وضع محدودیت علیه زنان در مراجعه به شفاخانه‌ها چیزی نگفته است.

این گروه پیش از این عین دستور را در ولسوالی اسپین‌غر ننگرهار نیز داده بودند.

این محدودیت‌ها در حالی وضع می‌شود که امروز (جمعه، ۲۵ نوامبر) روز جهانی محو خشونت علیه زنان است و جهان از طالبان می‌خواهد که به حقوق زنان احترام بگذارند.

سیگار: ۱۹ میلیارد دالر از کمک‌های امریکا به افغانستان توسط نظام پیشین حیف‌ومیل شده است

۸صبح، کابل: اداره بازرسی ویژه امریکا برای بازرسی افغانستان (سیگار) گفته است که ۱۹ میلیارد دالر پیش از این اداره بازرسی ویژه امریکا برای افغانستان حیف‌ومیل شده است. سیگار روز جمعه، ۴ قوس، با نشر گزارشی نوشته است: «اداره ما پیش از فروپاشی دولت پیشین افغانستان تحقیق و گزارش کرده بود.

۱۹ میلیارد دالر از پول کمک‌های امریکا به افغانستان حیف‌ومیل و سوءاستفاده شده است.» پیش از این اداره بازرسی ویژه امریکا برای افغانستان یکی از عوامل سقوط نظام پیشین را فساد گسترده و انحصار دولت توسط یک حلقه محدود از یاران اشرف غنی اعلام کرده بود.

جنایت علیه بشریت؛ سازمان ملل متحد خواستار بررسی عملکرد طالبان در برابر زنان شد

شلاق زده شدن ۱۲ تن، به شمول سه زن از سوی طالبان در ولایت لوگر و رویداد های مشابه آن در ولایت های دیگر، صادر شده است.

هرچند در این بیانیه به موارد مشخصی از محاکمه‌های صحرایی طالبان اشاره‌ای نشده، اما در آن آمده است: «ما عمیقاً نگران این هستیم که چنین اقداماتی برای وادار کردن مردان و پسران به مجازات زنان و دخترانی است که در برابر محو کردن آن‌ها توسط طالبان مقاومت می‌کنند. این محاکمه‌ها زنان را بیشتر از حقوق‌شان محروم کرده و خشونت علیه آن‌ها را عادی می‌کند.»

طالبان این بیانیه کارشناسان سازمان ملل متحد را رد کرده‌اند.

گفتنی است که تیم کارشناسی که خواستار بررسی عملکرد طالبان در برابر زنان شده‌اند، شامل ریچارد بنت، گزارشگر ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در مورد افغانستان و فریده شهید، گزارشگر ویژه این سازمان در مورد تحصیل است.

۸صبح، کابل: کارشان سازمان ملل متحد خواستار بررسی عملکرد طالبان در برابر زنان در افغانستان شده‌اند.

فاکس‌نیوز گزارش داده که گروهی از کارشناسان سازمان ملل متحد روز جمعه، ۵ قوس، در بیانیه‌ای گفته‌اند که رفتار طالبان در برابر زنان، ممکن است که جنایت علیه بشریت باشد و باید بر بنیاد قوانین بین‌المللی مورد بررسی و پی‌گرد قرار گیرد.

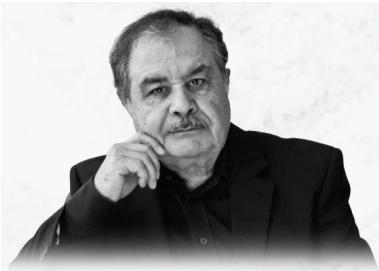
این بیانیه کارشناسان سازمان ملل متحد به دنبال

حمله بروستای «سیوک شیبو» دایکندی؛ طالبان مالی خان را سر بریدند

۸صبح، کابل: منابع محلی از ولایت دایکندی خبر می‌دهند که حدود ۲۵۰ جنگ‌جوی طالب به روستای «سیوک شیبو» در نیلی، مرکز این ولایت، با جنگ‌افزارهای سبک و سنگین حمله کرده، امین‌الله مالی را سر بریده و هشت تن دیگر را تیرباران کرده‌اند.

سه منبع معتبر به روزنامه ۸صبح می‌گویند که در این رویداد روز جمعه، ۴ قوس، نه تن از اعضای دو خانواده کشته، سه تن زخمی و شش تن دیگر از سوی طالبان بازداشت شده‌اند.

منابع فهرستی را در اختیار روزنامه ۸صبح قرار داده‌اند که در آن نام‌های کشته‌گان این رویداد بدین ترتیب درج شده است: امین‌الله مالی، ابراهیم یعقوبی، شیرعلی جعفری، محمد ۱۱ ساله، امیر جعفری، عنایت ۱۲ ساله، محمدعلم جعفری، همسر

دکتر اسدالله حبیب در شهر هامبورگ آلمان درگذشت

۸صبح، کابل: دکتر اسدالله حبیب، نویسنده و استاد پیشین ادبیات فارسی دانشگاه کابل، در شهر هامبورگ آلمان درگذشت.

براساس گزارش‌ها، اسدالله حبیب روز جمعه، ۴ قوس، در سن ۸۱ سالگی درگذشت.

اسدالله حبیب، بیدل‌شناس، شاعر، داستان‌نویس و پژوهشگر ادبی بود.

او تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در شهر میمنه فراگرفت، لیسانس ادبیات فارسی را از دانشگاه کابل به دست آورد و دکترایش را از دانشگاه مسکو گرفت.

از دکتر حبیب چند کتاب در زمینه‌های تاریخ ادبیات و بیدل‌شناسی و صدها مقاله منتشر شده است.

او نخستین رییس اتحادیه نویسندگان افغانستان بود و مدتی هم به‌حیث رییس دانشگاه کابل کار کرد.

کاردار سفارت بریتانیا برای افغانستان:

از شلاق زدن در محضر عام شوکه شده‌ام

هوگو شورتر، کاردار سفارت بریتانیا برای افغانستان، گفته است که از دیدن صحنه‌های شلاق زدن در محضر عام در افغانستان، شوکه شده است.

کاردار سفارت بریتانیا برای افغانستان روز جمعه، ۴ قوس، با نشر توییتی نگاشته است که از «شلاق زدن در محضر عام در افغانستان» و محدودیت دسترسی زنان به پارک‌ها و آموزش، شوکه شده است.

او افزوده است: «تبعیض، حقوق بشر را تضعیف می‌کند.»

شورتر همچنان گفته است که این اقدام طالبان مسیر بهبود اقتصادی افغانستان را که به‌شدت به آن نیاز دارد، سد خواهد کرد.

این در حالی است که دادگاه عالی طالبان با نشر دو گزارش جداگانه طی چند روز گذشته، گفته است که افراد این گروه شماری از مردان و زنان را در ولایت‌های لوگر و تخار در محضر عام شلاق زده‌اند.

کامران علی‌زایی از زندان طالبان آزاد شد

۸صبح، هرات: منابع محلی از ولایت هرات می‌گویند که کامران علی‌زایی، رییس پیشین شورای ولایتی هرات، از زندان طالبان آزاد شده است.

منابع روز جمعه، ۴ قوس، در صحبت با روزنامه ۸صبح می‌گویند که طالبان، کامران علی‌زایی را به اتهام‌های گوناگون از جمله آدم‌ربایی بازداشت کرده بودند.

کامران علی‌زایی بنا بر مخالفت‌هایش با تعیینات مقام‌های بلندرتبه حکومت محلی هرات در زمان حاکمیت نظام پیشین، به‌عنوان یک چهره زورگو شناخته می‌شد.

گفتنی است که در روز سقوط شهر هرات به دست طالبان و تسلیم‌دهی قول‌اردوی ظفر به افراد این گروه، علی‌زایی در نقش میانجی میان فرماندهان طالبان و قول‌اردو ظاهر شده و مقام‌های حامی دولت پیشین از جمله اسماعیل خان را به تسلیم شدن ترغیب کرد. منابع تصریح کرده‌اند که علی‌زایی یک روز پس از سقوط هرات، برای شماری از نظامیان و افراد سیاسی در این ولایت از طالبان کارت عفو می‌گرفت.

روز جهانی مبارزه با خشونت بر زنان؛

در یک ماه گذشته هشت زن دست به خودکشی زدند

تنها در کمتر از سه ماه گذشته طالبان ۲۷ زن را محاکمه صحرایی کرده و در برابر چشم صدها تن شلاق زده‌اند. این گروه در همه نقاط افغانستان زنان را به اتهام‌های گوناگون محاکمه صحرایی کرده است. در تازه‌ترین مورد، طالبان یک زن و یک مرد را در تخار در محضر عام شلاق زدند. منابع روز پنج‌شنبه، ۳ قوس، به روزنامه ۸ صبح گفتند که طالبان یک زن و یک مرد را در ولسوالی در قند این ولایت به اتهام صحبت تلفنی و رابطه خارج از ازدواج، ۳۰ تازیانه زده‌اند. در جریان هفته گذشته، این سومین موردی بود که زنان در محضر عام شلاق زده شدند.

سازمان همچنان پیش از این شلاق زدن شماری از شهروندان به شمول زنان از سوی طالبان را اقدامی «ظالمانه» توصیف کرده است.

در همین حال، سازمان عفو بین‌الملل نیز روز جمعه، ۴ قوس، گفته است که زنان در افغانستان با خشونت و آزار وادیت روبه‌رویند. این سازمان تأکید کرده که به رغم این خشونت، مبارزه زنان افغانستان برای حمایت از حقوق بشر نباید نادیده گرفته شود. در بیانیه این نهاد آمده است: «حقوق زنان و دختران در افغانستان به مدت ۱۵ ماه به‌طور مداوم توسط طالبان نقض شده است.»

افزون بر این، پارلمان اروپا با تصویب قطع‌نامه‌ای در مورد احترام به حقوق بشر گفته است آن چه در افغانستان در برابر زنان انجام می‌شود، مصداق «پارتاید جنسیتی» است. پارلمان اروپا افزوده است: «اگر جامعه بین‌المللی بخواهد با طالبان تعامل داشته باشد، این [تأمین حقوق زنان] باید یک شرط کلیدی باشد.»

با این حال، ریئا امیری، نماینده ویژه وزارت امور خارجه امریکا در امور زنان افغانستان، در واکنش به شلاق خوردن ۱۴ تن به شمول زنان در ولایت لوگر گفته است که طالبان بیش از گذشته در برابر جهان سرکش شده‌اند. او این رفتار طالبان را «وحشتناک و خطرناک» توصیف کرده و گفته است که این رویکرد بیانگر استقبال طالبان از سیاست‌های دوره قبلی تسلطشان بر افغانستان است.

این در حالی است که دستگاه امر به معروف و نهی از منکر طالبان در تازه‌ترین مورد به زنان در نه ولسوالی ننگرهار هشدار داده است که بدون محرم به شفاخانه‌ها، کلینیک‌ها و معاینه‌خانه‌های شخصی مراجعه نکنند.

سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۱ میلادی، ۲۵ نوامبر را برای گرامی‌داشت از خواهران میرابال برگزیده است. خواهران میرابال در ۲۵ نوامبر ۱۹۶۰ پس از شکنجه توسط ارتش دومینیکن، به قتل رسیدند. مجمع عمومی سازمان ملل این روز را به خاطر یادبود از خواهران میرابال و تعهد جهانی برای مبارزه با خشونت علیه زنان اختصاص داده است. در این روز کشورهای عضو سازمان ملل متحد مجدداً تعهدات خود را در امر مبارزه با خشونت و رفع کامل انواع خشونت‌های جنسیتی اعلام می‌کنند.

با این حال ریچارد بنت، گزارشگر ویژه حقوق بشر سازمان ملل متحد، روز جمعه، ۴ قوس، با نشر توییتی گفته است که به مناسبت روز جهانی منع خشونت علیه زنان «من در کنار زنانی‌ام که در ماه‌های اخیر در افغانستان مورد ضرب و شتم قرار گرفته، بازداشت شده و به‌گونه فزاینده ابتدایی‌ترین حقوق بشری‌شان نادیده گرفته شده است.»

خودکشی کرده‌اند.

برگشت طالبان به دادگاه‌های صحرایی و شلاق زدن زنان

تنها در کمتر از سه ماه گذشته طالبان ۲۷ زن را محاکمه صحرایی کرده و در برابر چشم صدها تن شلاق زده‌اند. این گروه در همه نقاط افغانستان زنان را به اتهام‌های گوناگون محاکمه صحرایی کرده است. در تازه‌ترین مورد، طالبان یک زن و یک مرد را در تخار در محضر عام شلاق زدند. منابع روز پنج‌شنبه، ۳ قوس، به روزنامه ۸ صبح گفتند که طالبان یک زن و یک مرد را در ولسوالی در قند این ولایت به اتهام صحبت تلفنی و رابطه خارج از ازدواج، ۳۰ تازیانه زده‌اند. در جریان هفته گذشته، این سومین موردی بود که زنان در محضر عام شلاق زده شدند. پیش از این یک دختر و پسر جوان در ولسوالی ارگویی ولایت بدخشان شلاق زده شدند و از آن پیش سه زن در میدان ورزشی ولایت لوگر در محضر عام شلاق ضربات شلاق را تحمل کردند.

سرکوب اعتراض‌های زنان و بازداشت توسط طالبان

طالبان پس از تسلط بر افغانستان، دروازه‌های مکتب‌های متوسطه و لیسه را به روی دختران بسته‌اند. شماری از زنان و دخترانی که در واکنش به حذف و اعمال محدودیت‌های وضع‌شده از سوی طالبان صدای اعتراض خود را بلند کردند، از سوی این گروه به شدت سرکوب و در مواردی زندانی شدند. براساس گزارش‌ها، در حال حاضر نیز سه تن از دختران معترض و مدافع حقوق زن از حدود یک ماه به این سو در بازداشت طالبان قرار دارند و به رغم فشارهای داخلی و جهانی هیچ اطلاعی از آنان در دست نیست. ظریفه یعقوبی، فرحت پوپل‌زی و حمیرا یوسف در ماه عقرب امسال از سوی افراد طالبان بازداشت شده‌اند. طالبان از وضعیت این زندانیان تاکنون اطلاعی نداده‌اند.

واکنش‌های بین‌المللی نسبت به شکنجه زنان

سازمان ملل متحد در بیانیه‌ای به مناسبت روز جهانی پایان دادن به خشونت علیه زنان، وضعیت زنان در افغانستان را نگران‌کننده خوانده است. این سازمان در بیانیه‌ای که روز جمعه، ۴ قوس، منتشر کرده، از طالبان خواسته است که گام‌های عملی و فوری برای بهتر شدن وضعیت زنان بردارند. در بیانیه سازمان ملل آمده است که زنان افغانستان از تابستان سال ۲۰۲۱ میلادی تاکنون خشونت‌های مبتنی بر جنسیت و وخامت قابل ملاحظه‌ای حقوقی را تجربه می‌کنند. این

افزون بر این، یک دختر ۲۲ ساله به نام هاجره در ولسوالی شیرین‌تگاب ولایت فاریاب خودکشی کرده است. طالبان علت خودکشی این دختر جوان را مشکلات خانوادگی عنوان کرده و گفته‌اند که هاجره با خوردن مرگ موش خودکشی کرده است. مشکلات خانوادگی در افغانستان باعث پایان بخشیدن زنده‌گی‌های زیادی در میان زنان و دختران می‌شود. منابع روز شنبه، ۲۸ عقرب، به روزنامه ۸ صبح گفته‌اند که یک دختر جوان در قریه مورچه‌خوان ولسوالی کرخ ولایت هرات با شلیک گلوله به زنده‌گی خود پایان داده است.

براساس یافته‌های روزنامه ۸ صبح، ولایت فاریاب در جریان یک ماه گذشته بیشترین رقم خودکشی زنان را ثبت کرده است. زرغونه ۱۸ ساله به تاریخ ۲۲ عقرب در مرکز ولسوالی خان‌چهارباغ این ولایت خودش را به دار آویخت. علت و انگیزه خودکشی او تاکنون روشن نشده است. روزنامه ۸ صبح دریافته است که در پنج ماه گذشته، هفت زن و دختر در مرکز و ولسوالی‌های ولایت فاریاب خودکشی کرده‌اند.

خودکشی زنان در افغانستان بیشتر به عوامل خانوادگی رجعت داده می‌شود؛ اما تهدیدات طالبان نیز مجاری نفس کشیدن را برای زنان تنگ‌تر ساخته است. هاجره ۲۰ ساله از روستای «سیاه‌خاک» دره فولادی، از مربوطات مرکز ولایت بامیان، نیز خودش را حلق‌آویز کرد. به گفته منابع، او پس از آن دست به این اقدام زد که طالبان یک پسر جوان را که دوست او بوده، بازداشت و این دختر را تهدید به مرگ کردند. در ادامه خودکشی زنان، یک دختر جوان در ولسوالی جبل‌السراج ولایت پروان نیز به زنده‌گی‌اش نقطه پایان گذاشت. این دختر ۱۵ ساله، ناوقت یک‌شنبه، ۸ عقرب، خودش را در خانه حلق‌آویز کرد. با این حال، یک زن دیگر روز پنج‌شنبه، ۱۲ عقرب، در قلعه محمدقدم، از مربوطات ولسوالی لعل‌وسرچنگل ولایت غور، دست به خودکشی زد. انگیزه خودکشی او خشونت‌های خانوادگی عنوان شده است. پیش از این یک دختر جوان دیگر به نام ریحان در روستای جرتیک شهر فیروزکوه، مرکز این ولایت، دست به خودکشی زده بود. منابع روز دوشنبه، ۲ عقرب، خشونت‌های خانوادگی را دلیل خودکشی این دختر جوان عنوان کرده بودند، اما برخی منابع ادعا کردند که او دختر یکی از اعضای طالبان بوده و از سوی پدرش به قتل رسیده است. روزنامه ۸ صبح به صحت‌وسقم این موضوع دست نیافته است. پیش از این روزنامه ۸ صبح در ماه میزان سال روان خورشیدی دریافته بود که تنها در شش ماه پسین سال گذشته خورشیدی، ۴۹ تن که شامل زنان و مردان می‌شوند، در سراسر کشور

سازمان ملل متحد ۲۵ نوامبر را به‌عنوان روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان نام‌گذاری کرده است. براساس گفته‌های نهاد زنان سازمان ملل متحد، خشونت علیه زنان، معضلی جهانی است و زنان در همه کشورها براساس پیش‌داوری‌های جنسیتی مورد خشونت قرار می‌گیرند. در حالی از این روز در جهان گرمی‌داشت می‌شود که زنان در افغانستان افزون بر تحمل انواع خشونت‌های جنسیتی و بدرفتاری، از حوزه عمومی زنده‌گی نیز حذف شده‌اند. تنها در یک ماه گذشته هشت زن به دلیل خشونت‌های خانوادگی و اعمال محدودیت‌های طالبانی دست به خودکشی زده‌اند. براساس گزارش‌ها، بیش از ۲۷ زن در سه ماه گذشته از سوی طالبان محاکمه صحرایی و در محضر عام دره زده شده‌اند. با این وصف، افغانستان بدترین مکان برای زنان شناخته می‌شود.

امین کاوه

زنان در افغانستان در حالی از این روز یادبود به عمل می‌آورند که عملاً مورد خشونت‌های ساختاری و سازمان‌یافته قرار گرفته‌اند. دولتی در این کشور وجود ندارد که براساس مبانی قانونی از حقوق زنان دفاع و حمایت کند. طالبان با تسلط بر افغانستان، زنان را به‌گونه کامل از زنده‌گی جمعی حذف کرده و آن‌ها را در میدان‌های ورزشی در محضر عام شلاق می‌زنند. دستگاه امر به معروف و نهی از منکر این گروه «مخوف‌ترین و شنیع‌ترین» مجازات را علیه زنان وضع می‌کند تا منجر به حذف کامل آن‌ها از اجتماع شود. افزون بر این، خشونت‌های خانوادگی، هراس از بازجویی و وضع محدودیت‌های گسترده طالبان سبب شده است که زنان علاوه بر گرفتار فشارهای روانی شده‌اند، بلکه دست به خودکشی نیز زده‌اند.

خودکشی زنان در یک ماه گذشته

در جریان یک سال گذشته ده‌ها زن به دلیل خشونت‌های خانوادگی و محدودیت‌های وضع‌شده از سوی طالبان دست به خودکشی زده‌اند. براساس روزشمار روزنامه ۸ صبح، تنها در ماه عقرب امسال هشت زن در کشور خودکشی کرده‌اند. یک دختر جوان در ولایت ننگرهار در ۳۰ عقرب دست به خودکشی زد. منابع به روزنامه ۸ صبح گفته‌اند که این دختر در ناحیه ششم شهر جلال‌آباد، مرکز ولایت ننگرهار، پس از آن دست به خودکشی زده است که خانواده‌اش بدون رضایت، او را با پسر کاکایش نامزد کرده بود. براساس گفته‌های منابع، او توسط شلیک گلوله کلاشنیکوف به زنده‌گی‌اش پایان داده است.

«عمامه‌پرانی» در اعتراضات ایران؛

چرا جوانان ایرانی از آخوند هانفرت دارند؟

شهاب

از همان روزهای اولی که انقلاب ایران پیروز شد و رهبری آن به دست روحانیون افتاد، حاکمیت موجود در این کشور به صورت مستقیم یا غیرمستقیم این ذهنیت را ترویج کرد که روحانیت نماینده اسلام است. نظریه‌پردازان انقلاب اسلامی در ایران، اسلام منهای روحانیت را اسلام نمی‌شمردند و اشخاصی را که این شعار را طرح می‌کردند منحرف تلقی می‌کردند. به مرور زمان روحانیت در رسانه‌های حکومتی، به آن بخش از روحانیت خلاصه شد که جیره‌خوار حاکمیت بودند و با ولایت فقیه و رهبر مذهبی ایران سر سازگاری داشتند.

شده است. مقصودش از «تزویر» عبارت از روحانیتی است که آموزه‌های دین را مسخ و اوضاع موجود را به نفع قدرت‌مندان و ثروت‌مندان توجیه می‌کند. جالب این‌جا است که این مثلث در حاکمیت کنونی ایران در یک ایتلاف اعلام‌نشده زمام امور را در دست گرفته و از موقعیت به دست‌آمده کمال استفاده را می‌برند. قطعا در چنین حالتی بعید نیست که فساد بزرگ در هرم قدرت رخنه کند تا جایی که امید اصلاح را از میان بردارد و مردم را ناگزیر سازد که به شیوه‌های انقلابی و براندازانه متوسل شوند.

برخلاف اعتراض‌های قبلی در ایران، این بار معترضان شخص رهبر ایران را مورد هجوم و هجمه قرار می‌دهند و صراحتا شعارهایی را علیه او در جریان اعتراضات مطرح می‌کنند و خواستار کنار رفتن او از قدرت‌اند. این موضوع عیان می‌کند که معترضان در حال حاضر پدرسالاری حاکم در ایران را نشانه گرفته‌اند. از برکت انقلاب ۵۷، روحانیون همه عرصه‌های زنده‌گی را در قبضه گرفته‌اند؛ در جنگ‌ها شرکت می‌کنند، در منبرها سخنرانی می‌کنند و از ساینس و پزشکی و حقوق زنان و نقد مدرنیته حرف می‌زنند، نماینده ولی فقیه در هر بخش از دولت حضور دارد تا مطمئن شود که همه چیز بر وفق مراد ولی فقیه مدیریت می‌شود. بنابراین، شهروند عادی مجبور است برای دست یافتن به وظیفه دولتی یا راه افتادن کارهایش برای ولی فقیه چاپلوسی کند. معترضان به این نتیجه رسیده‌اند که اگر قرار باشد تغییری حاصل شود فقط در صورتی حاصل می‌شود

از اریکه قدرت. مسلم نیست که معترضان در رسیدن به اهداف‌شان کامیاب شوند، ولی این نکته مسلم است که معترضان حکومت را به شدت به چالش کشیده و در مضیقه قرار داده‌اند. جنبه طنز و در عین حال عبرت‌آموز ماجرا این است که آیت‌الله خمینی، بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، روزگاری خود از مردم می‌خواست که عمامه روحانیونی را که طرفدار استبداد شاهی هستند و با درد و رنج مردم بیگانه‌اند و در کشاکش‌های سیاسی آن روزگار جانب معترضان را نمی‌گیرند، از سرشان بردارند تا با این شیوه به انزوا کشانده شوند و آبرو و اعتبارشان از بین برود. حالا گردش روزگار برعکس شده و چون طرفداران خمینی اکنون قدرت را در دست دارند، «عمامه‌پرانی» دامن آنان را نیز گرفته است.

از همان روزهای اولی که انقلاب ایران پیروز شد و رهبری آن به دست روحانیون افتاد، حاکمیت موجود در این کشور به صورت مستقیم یا غیرمستقیم این ذهنیت را ترویج کرد که روحانیت نماینده اسلام است. نظریه‌پردازان انقلاب اسلامی در ایران، اسلام منهای روحانیت را اسلام نمی‌شمردند و اشخاصی را که این شعار را طرح می‌کردند منحرف تلقی می‌کردند. به مرور زمان روحانیت در رسانه‌های حکومتی، به آن بخش از روحانیت خلاصه شد که جیره‌خوار حاکمیت بودند و با ولایت فقیه و رهبر مذهبی ایران سر سازگاری داشتند. همچنین بیش از چهار دهه است که تیوریسین‌های حکومت مذهبی ایران این مسأله را تبلیغ می‌کنند که در زیر سایه اسلام و ولایت فقیه، ایران به قله‌های موفقیت می‌رسد و کامیابی دارین را به دست می‌آورد. پس از بیش از چهار دهه، جوانان ایرانی می‌بینند که نه‌تنها این شعارها محقق نشده، بلکه ایران در بسیاری از عرصه‌ها حتی از رقیبان منطقه‌ای‌اش نیز عقب افتاده است. اکنون معترضان سراغ نمادهای مذهبی حاکم می‌روند و می‌خواهند آن را از قداست بیندازند و کار را یک‌سره کنند.

علی شریعتی، که بعضی‌ها وی را تیوریسین اصلی انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ در ایران و اندیشه‌های وی را یکی از عوامل اصلی جذب شدن مردم به موج انقلاب می‌دانند، سخن معروفی دارد. او ادعا می‌کند که همواره مسیر تاریخ با دخالت مثلث شوم طلا، سلاخ و تسبیح یا زر، زور و تزویر به انحراف کشانده

که رأس نظام ساقط شود و نظامی دیگر با ارزش‌ها و مبانی‌ای به کلی دگرگونه روی کار آید.

در چند دهه اخیر در جهان اسلام، جنبش‌های اسلام سیاسی در تصاحب قدرت خوب عمل کرده و پایه‌های نظامی که مدعی شده‌اند، نظام مورد نظر اسلام است را تحکیم بخشیده‌اند؛ اما مشکلات پس از در دست گرفتن قدرت آهسته‌آهسته برملا شده است. جنبش‌های اسلامی در براندازی موفق بوده‌اند، ولی در بازسازی و تأمین رفاه و رعایت حقوق شهروندان کارنامه ضعیفی از خود به‌جا گذاشته‌اند. یکی از استدلال‌های آن عده از افرادی که جدایی دین از دولت را تبلیغ و ترویج می‌کنند، این است که جمع میان دین و دولت تبعات ویران‌گری دارد. احتمالا در کوتاه‌مدت، این که دولت در دست اشخاصی باشد که از آن برای تقویت بنیاد دین و مظاهر دینی استفاده کنند، مفید واقع شود و شکوه و عظمت ظاهری دین را تضمین کند، اما در درازمدت، همه ناکامی‌ها و تقصیرات دولت به گردن دین می‌افتد و فساد و آشفته‌گی‌ای که حاصل می‌شود به پای دین نوشته می‌شود و بدین‌سان مردم از دین دل‌سرد می‌شوند.

حدود یک‌سال و چند ماه است که در همسایه‌گی ایران، روحانیت سنی قدرت را در دست گرفته و میدان‌داری می‌کند. باید رهبران طالبان راجع به تجارب ایران در چند دهه اخیر مطالعه کنند. مطالعه تاریخ برای همین است که از تکرار اشتباهات جلوگیری شود. آیا ملاهای افغانستان از تجربه حکومت‌داری در ایران درس عبرت می‌گیرند و از افتادن در دام اشتباهات مرگ‌بار ملاهای ایران می‌پرهیزند؟ مهم‌ترین درسی که از تجربه حکومت‌داری روحانیون تمامیت‌خواه در ایران می‌توان گرفت این است که انحصارگرایی و برخورد دوگانه، تبعیض‌آمیز و جنسیت‌زده با شهروندان نه‌تنها پایه‌های حکومت را استوار نمی‌کند، بلکه نفرت و انزجار از حاکمان را با گذشت هر روز در دل شهروندان بیشتر می‌کند و فاصله میان شهروندان و اصحاب قدرت سیاسی را روزبه‌روز افزایش می‌دهد. شاید بتوان با جنگ و دندان نشان دادن برای مدتی بر شانه‌های مردم سوار شد، اما دیر یا زود نفرت‌ها انباشته می‌شود و وضعیت را انفجاری می‌سازد و در آن صورت امکان جبران اشتباهات از دست خواهد رفت.

اکنون مردم به مدد اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و انفجار اطلاعات تا حد زیادی از اوضاع باخبرند و قدرت تفکر پیدا کرده‌اند. بنابراین، نمی‌توان آنان را به آسانی با شعارهای فریبنده اغفال کرد. مردم به نتیجه کار می‌اندیشند. مردم حالا به این کار ندارند که نظریه «ولایت فقیه» یا تیوری «امارت اسلامی» یا «خلافت اسلامی» را چطور می‌توان با توجه به متون دینی توجیه و تیوریزه کرد. مردم از حکومت‌های خود، زیر هر نامی که به میدان می‌آیند، می‌طلبند که وضع اقتصادی کشور را بهبود بخشند، برای نهادینه کردن حقوق و آزادی‌های شهروندی کار و پیکار کنند، وضع آموزش و پرورش را اصلاح کنند و از این قبیل امور را سامان بدهند. هر حکومتی که در این عرصه‌ها موفق بود، مردم از آن استقبال می‌کنند و اگر ناتوانی از خود نشان داد سعی می‌کنند بدیل‌هایی برای آن پیدا کنند و در این راه ممکن است دست به کارهای انقلابی خطرناک هم بزنند.

«عمامه‌پرانی» معترضان ایرانی عملی نمادین است تا به جهانیان به وضوح نشان دهند که اعتراض‌هایشان به چه منظوری صورت می‌گیرد. بخش بزرگی از مردم ایران، از کارنامه حکومت خود ناخرسند هستند و احساس می‌کنند که کشورشان با این طرز حکومت‌داری‌ای که اکنون در جریان است، نمی‌تواند از آن ظرفیت عظیم انسانی و منابع سرشار زیرزمینی‌اش به درستی استفاده کند. آن‌ها به کمتر از تغییر رأس هرم قدرت و مدنی شدن حکومت در ایران راضی نمی‌شوند. این که آیا به این هدف توفیق خواهند یافت یا خیر، زمان ثابت خواهد کرد. با این حال، این مسلم است که برخورد نامدبرانه حاکمان ایران با مردم و معترضان، پایه‌های حاکمیت‌شان را بیشتر از پیش لرزان‌تر می‌کند.

«عمامه‌پرانی» معترضان ایرانی عملی نمادین است تا به جهانیان به وضوح نشان دهند که اعتراض‌هایشان به چه منظوری صورت می‌گیرد. بخش بزرگی از مردم ایران، از کارنامه حکومت خود ناخرسند هستند و احساس می‌کنند که کشورشان با این طرز حکومت‌داری‌ای که اکنون در جریان است، نمی‌تواند از آن ظرفیت عظیم انسانی و منابع سرشار زیرزمینی‌اش به درستی استفاده کند.

اجرای، تخویفی یا بازدارنده؟

دو طریق برای اثبات جرم زنا وجود دارد. طریق اول، شهادت گواهان رویداد است. بر اساس رویکرد مذهب حنفی، ۱۲ شاهد نیاز است تا جرم زنا بالای زن و مرد متهم اثبات و «حد زنا» اجرا شود؛ چهار شاهد اصلی و مرکزی که به عدالت مشهور باشند و هشت شاهد ممد و حاشیه‌ای برای تزکیه چهار شاهد اصلی.

فضل احمد معنوی، وزیر پیشین عدلیه

و قواعدی که شریعت مبنی بر اجرای مجازات زنا مشخص کرده، بیشتر ترساننده و بازدارنده است تا این که عملی و اجرایی. علمای اسلامی باور دارند که حکمت و فلسفه وضع قیود دشوار برای اثبات جرم زنا، حفظ حیثیت و آبروی خانواده‌ها، خویشاوندان و حتی کل جامعه است. طالبان همه این مصلحت‌ها را پامال کرده و زیر نام تطبیق شریعت، به مصالح شرع خیانت می‌کنند.

شرایط اثبات جرم زنا

دو طریق برای اثبات جرم زنا وجود دارد. طریق اول، شهادت گواهان رویداد است. بر اساس رویکرد مذهب حنفی، ۱۲ شاهد نیاز است تا جرم زنا بالای زن و مرد متهم اثبات و «حد زنا» اجرا شود؛ چهار شاهد اصلی و مرکزی که به عدالت مشهور باشند و هشت شاهد ممد و حاشیه‌ای برای تزکیه چهار شاهد اصلی.

چهار شاهد اصلی باید خود متهم به فسق، دروغ‌گویی و بی‌باکی نباشند و هر کدام در چهار مجلس جداگانه گواهی یک‌سان بدهند. آن‌ها باید بگویند که زناکاران کی‌ها هستند، در چه زمان و مکانی زنا انجام شده و کیفیت آن چگونه بوده است. بر بنیاد این شرط، زانی و مزنیه باید برای شاهدان معلوم‌الحال باشند، زمان و مکان برای شاهدانی که در غیاب هم شهادت می‌دهند مشخص و یک‌سان باشد و کیفیت و چگونه‌گی عمل زنا نیز از جانب همه شاهدان یک‌سان تعریف شود. بر اساس متن فقهی، شاهدان اصلی باید طوری از بازدید خویش و کیفیت عمل بگویند که «سرمه‌چوب در سرمه‌دانی» باشد.

پس از چهار شاهد اصلی، چهار شاهد ممد و حاشیه‌ای باید به‌گونه‌ای علنی آن چهار گواه اصلی را تزکیه کنند. همه باید از صداقت و راست‌گویی آن چهار تن بگویند و اضافه کنند که هرگز افترا و دروغی از آن‌ها نشنیده‌اند و شاهد عملی زشت و خلاف اخلاق آن‌ها نبوده‌اند. به این ترتیب، چهار شاهد دیگر نیز باید به‌گونه پنهانی اخلاقی، راست‌گویی و عدم فسق آن چهار شاهد اصلی را تصدیق کنند. با این شرح، در کل برای اثبات جرم

چندی پیش رهبر گروه طالبان، ملاهبت‌الله آخوندزاده، فرمانی صادر کرد که مبنی بر آن افراد این گروه مکلف به اجرای حدود یا مجازات شرعی شده‌اند. این فرمان بلافاصله توسط افراد طالبان در مناطق مختلف، در زمینه‌های گوناگون به‌خصوص در اتهام‌های مرتبط به زنا یا اقدام به زنا اجرایی شده است. در واپسین روزها، در چندین مورد شاهد تازیانه زدن پسران و دختران در ملاء عام زیر نام اقدام به زنا توسط افراد طالبان بوده‌ایم که تصاویر آن در شبکه‌های اجتماعی نیز دست‌به‌دست شد. آیا این عمل حکم شریعت اسلام است یا فهم ناقص از احکام شرع؟ چرا باید از گسترش اجرای این حکم نگران بود؟

زنا در اسلام، عملی زشت و شرم‌آور شناخته شده است که شریعت اسلامی به آن توجهی ویژه دارد و حتی از نزدیک شدن به آن هشدار می‌دهد. اما تهدیدات

کند، قابل تعقیب نیست و راهش باز گذاشته می‌شود.

چرا این همه قیود و سخت‌گیری؟

مصلحت شرع شریف، عدم آشکار ساختن و اشاعه عمل شنیع و شرم‌آور زنا است؛ زیرا صدمه روانی و اجتماعی آن به فرد مجرم محدود نمی‌ماند، بلکه به خانواده، خویشاوندان، قوم و حتی همه جامعه سرایت می‌کند. صدمه اجتماعی آن عقده‌های اجتماعی را به بار می‌آورد، حس انتقام را بالا می‌برد و در نهایت سبب می‌شود تا بار منفی این عمل در جامعه کاهش یابد و جامعه در برابر اثرات منفی آن بی‌احساس شود. به همین دلیل، در اثبات هیچ جرم دیگری در اسلام به اندازه جرم زنا سخت‌گیری و احتیاط در نظر گرفته نشده است.

آیا تعزیر (مجازات پایین‌تر از حد) در اتهام زنا و یا مرتبط به زنا جواز دارد؟

در نصوص چیزی در این رابطه بیان نشده است، اما به باور من در جایی که حد بنا بر مصالح شرع ساقط شود، رجوع به تعزیر نیز جواز ندارد؛ زیرا اجرای تعزیر همان مصلحت شرع را از بین می‌برد و به آبرو و حیثیت متهم لطمه وارد می‌کند. چنین کاری، شخص متهم و خانواده او را در جامعه منزوی می‌سازد و از حضور در اجتماعات باز می‌دارد که این خود باعث ایجاد عقده‌های شدید اجتماعی می‌شود. پس از این که فرد با اجرای حدود یا تعزیر تشهیر شود، او دیگر چیزی از ارزش‌های اخلاقی برای از دست دادن ندارد و این سبب خواهد شد تا به اعمال زشت اخلاقی به‌صورت بی‌پروا ادامه دهد. در چنین حالتی، مجازات نه‌تنها باعث محدودسازی جرم نمی‌شود، بل بی‌تفاوتی و بی‌حیایی را افزایش می‌دهد.

نتیجه‌گیری

آن چه را گروه طالبان به نام تعزیر در جایی که حد زنا قابل اجرا نیست اعمال می‌کند، نادرست است و اساس شرعی ندارد. بر اساس تصور نادرست ملاحی طالب، چون حد شارب خمر (شراب‌خوار) ۸۰ تازیانه است، می‌توان چیزی کمتر از نصف آن را بالای متهمان اقدام به زنا به نام تعزیر اعمال کرد. آنان با فهم غلطشان از احکام فقهی، ۳۹ تازیانه بالای متهمان زنا یا اقدام به زنا اعمال می‌کنند که این برداشت از اساس اشتباه و توهین به شرع شریف اسلام است.

طالبان به نام اجرای شریعت، به اسلام و آموزه‌های آن خیانت می‌کنند و اسلام عزیز را نزد جهانیان بدنام می‌سازند. دستور اجرای حدود از جانب رهبری گروه طالبان، مانند همیشه استفاده ابزاری از دین است و جهت فریب و انحراف افکار عامه صورت می‌گیرد.

فقر و تنگ‌دستی در غور؛

مردم از بهای بلند مواد خوراکی شکایت دارند

۸ صبح، غور

باشنده‌گان ولایت غور در حالی از افزایش بهای مواد خوراکی شکایت دارند که در حال حاضر یک بوری برنج خوب در بازارهای فیروزکوه تا ۳ هزار و ۳۰۰ افغانی به فروش می‌رسد، اما مردم توان خرید آن را ندارند.

در همین حال، شماری از کسانی که در شهر فیروزکوه دکان مواد غذایی دارند، نیز نگرانی خود را از افزایش بهای مواد خوراکی بیان می‌کنند. آنان خاطر نشان می‌سازند که بلند بودن بهای مواد خوراکی، سبب کساد بازار نیز شده است. عبدالقدیر که در شهر فیروزکوه دکان خوراکی‌فروشی دارد، می‌گوید: «ما هم خوش نیستیم که قیمت‌ها بلند برود. وقتی می‌رویم از هرات بار می‌خریم، تا به فیروزکوه می‌آید، مصارف و کرایه، همه این‌ها را حساب کنید، از یک بوجی برنج ۵۰ یا ۱۰۰ افغانی اگر باقی بماند، ما هم از همین دکان‌داری خرج خانه خود را پیدا می‌کنیم. همین غریبی است که فعلاً قیمت‌ها بلند رفته و هیچ فایده ندارد؛ حتی خرج خشکه ما نمی‌شود.»

باشنده‌گان غور هشدار می‌دهند که در صورت عدم کنترل بازار، مردم با دست خالی نمی‌توانند از عهده تأمین نفقه خود بیرون شوند و احتمال وقوع فاجعه انسانی در این ولایت وجود دارد.

مواد خوراکی زمستان تهیه می‌کردند، اما امسال از صد خانه یکی نتوانسته برای خود خرید زمستان بکند. او می‌افزاید: «وقتی یک کیلو پیاز به ۵۰ افغانی و یک بوجی آرد به دو هزار و ۷۰۰ افغانی باشد و آدم کاروباری هم نداشته باشد، چه رقم می‌تواند خرید کند؟»

گل‌احمد، یکی از فعالان مدنی در غور، می‌گوید: «مردم بیکارند و چیزی در دست ندارند. در شرایط کنونی ایجاب می‌کند که حاکمان از افزایش بهای مواد خوراکی با سنجش وضعیت مردم جلوگیری می‌کردند، اما متأسفانه با این که زمستان سرد در غور فرارسیده، به جای کاهش قیمت‌ها، شاهد افزایش بهای مواد خوراکی در غور هستیم. متأسفانه هیچ ارگانی هم نیست که بازار را کنترل و برای این اقدام قیمت تعیین کند.»

چه کنند، هیچ جایی هم نیست که برویم و بگوییم که چرا قیمت‌ها به‌گونه یک‌سان تعیین نمی‌شود. جمعه‌گل علاوه می‌کند که امسال وضعیت مردم در غور خوب نیست و بیشتر باشنده‌گان این ولایت به نان شب و روز خود گرفتارند. به سخن او، زمستان نیز فرا رسیده و خانواده‌هایی در این ولایت هستند که دو وقت غذا خورده نمی‌توانند. جمعه‌گل تنها باشنده ولایت غور نیست که از افزایش بهای مواد خوراکی شکایت دارد، بلکه هزاران باشنده این ولایت با مشکلات اقتصادی دست‌و‌گریبان‌اند.

سلیم، دیگر باشنده فیروزکوه، می‌گوید که بهای مواد خوراکی و غیرخوراکی در این ولایت به‌گونه سرسام‌آوری افزایش یافته است و مردم توان خرید ندارند. این باشنده غور می‌افزاید: «زمستان رسید، مردم سال‌های جلو ماه اول یا دوم تیرماه برای خود

پس از تحولات اخیر در کشور و تعطیلی بیشتر نهادهای ملی و بین‌المللی، درآمد روزانه اکثریت مطلق شهروندان کاهش یافته است. تحولات پسین باعث کاهش سرمایه‌گذاری و یکی از دلایل عمده بی‌ثباتی اقتصادی و افزایش بهای مواد خوراکی شده است. نبود شغل، افزایش فقر و تنگ‌دستی و بلند رفتن بهای مواد خوراکی در بازارهای ولایت غور، شکایت باشنده‌گان این ولایت را برانگیخته است.

جمعه‌گل، باشنده روستای کندلان ولایت غور است. او که زمانی در یکی از نهادهای داخلی در شهر فیروزکوه وظیفه اجرا می‌کرد، پس از سقوط نظام پیشین، کارش را از دست داده و تا امروز شغل مناسبی برای خود پیدا نتوانسته است. او می‌گوید که متأسفانه وضعیت در بازارهای شهر فیروزکوه ثبات مناسبی از لحاظ قیمت‌ها ندارد و هر دکان‌داری مطابق میل خود اجناس را به فروش می‌رساند. او می‌افزاید: «در دکان‌های شهر هر کدام به یک قیمت اجناس خود را می‌فروشد. یک سیر کچالو را به ۱۱۰ تا ۱۴۰ قیمت می‌کنند. هیچ نهادی هم نیست که قیمت‌ها را کنترل کند. از این بازارها شهر خربوزه تیار شده. مردم هم نمی‌فهمند

آنچه معترضان ایرانی می‌توانند از تجربه‌های سوریه و سایر کشورها بیاموزند

عدالت بدون مستندسازی شواهد، دست‌نیافتنی است. مستندسازی تخلفات از طریق جمع‌آوری و بایگانی شواهد، باید در اولویت برنامه‌های مدافعان حقوق بشر ایران قرار گیرد.

نویسنده‌گان:

کرم شعار، کیسو نیا و سلیمت کیموتیک

منبع:

فارن پالیسی

مهسا امینی ۲۲ ساله، به تاریخ ۱۶ سپتامبر، در اثر جراحات وارده ناشی از لت‌وکوب شدیداً توسط پولیس به اصطلاح «گشت ارشاد» ایران جان باخت. از آن زمان، ایرانیان در سراسر کشور (و جهان) نه تنها در اعتراض به مرگ او، بلکه در برابر خود رژیم ایران به پا خاسته‌اند.

طبق ترفند همیشه‌گی دولت ایران، این کشور اینترنت سراسری را قطع کرده و اعتراضات مسالمت‌آمیز را با نیروی قهریه، بازداشت‌های خودسرانه و سایر موارد نقض حقوق بشر پاسخ داده است. به رغم قطع شدن اینترنت، این تخلفات دولت به‌طور گسترده در سایت‌های خبری مستقل که اخبار ایران را پوشش می‌دهند، مانند ایران وایر، رسانه‌های خارجی و بین‌المللی مانند واشنگتن‌پست و رسانه‌های اجتماعی توسط روزنامه‌نگاران، فعالان و غیرنظامیان مستند شده است.

مستندسازی این‌گونه تخلفات با جمع‌آوری و بایگانی این شواهد، باید در اولویت برنامه‌های معترضان ایرانی قرار گیرد. نگهداری مدارک و شواهد برای پاسخگویی، تثبیت سوابق تاریخی و همچنین احترام به قربانیان و حمایت از خیزش مردمی بسیار مهم است. [در واقع]، مأموریت‌های مکانیسم‌های تحقیقاتی سازمان ملل بر همین اصول استوار است، به‌ویژه مکانیسم بین‌المللی، بی‌طرف و مستقل مختص به سوریه و مکانیسم تحقیق مستقل برای میانمار، که هر دو بر تشکیل پرونده برای محاکمه‌های احتمالی متمرکزند.

عدالت بدون مدرک دست‌نیافتنی است. هر فرآیندی برای پاسخگو کردن، باید طبق استانداردهای حقوقی بین‌المللی انجام شود، صرف‌نظر از این‌که مقصر بودن رژیم ایران چه قدر آشکار است.

اعتراضات در ایران از نادرترین موارد در دهه گذشته است که مدافعان حقوق بشر در جریان جنبش‌های مقاومت مدنی با ثبت و نگهداری شواهد و مدارک دست‌وپنجه نرم کرده‌اند. کارشناسی مانند عبدالرحمان الحاج، که پروژه خاطره سوریه (Syrian Memory Project) را رهبری می‌کند و فاضل عبدالغنی، بنیان‌گذار و رییس شبکه حقوق بشر سوریه (Syrian Network for Human Rights)، این مهارت‌ها را (با دشواری) توسعه داده و نظرات خود را در مورد روش‌های ممکن در این زمینه به اشتراک گذاشته‌اند تا معترضان در ایران بتوانند به بهترین وجه شواهدی را برای پیش‌برد مبارزه به منظور پاسخگو کردن دولت جمع‌آوری کنند. نظرات آن‌ها در مورد اصول زیر که باید راهنمای جمع‌آوری شواهد برای دعوای قضایی آینده باشد، با دیدگاه ما هم‌خوانی دارد.

آن را به یک تلاش سازمانی تبدیل کنید

اولاً، گردآوری شواهد و سایر کارهای حاشیه‌ای (از جمله بایگانی و تجزیه و تحلیل داده‌ها) نمی‌تواند به‌صورت فردی یا تدریجی انجام شود؛ باید به‌گونه سازمانی اقدام شود. مهم نیست که افراد چه قدر کارآمد یا حرفه‌ای‌اند، اسناد باید به جای تمرکز بر موضوعات یا مناطق جغرافیایی مجزا، نهادی باشد تا از جامعیت آن اطمینان حاصل شود. تنها با پوشش مناسب و جامع، می‌توان مفهوم رویدادها را روشن کرد.

چنین سازمان‌ها، چه دانشگاه‌ها، چه سازمان‌های ناظر حقوق بشر یا اتاق‌های فکر، می‌توانند از داخل و خارج از کشور فعالیت کنند، اما باید در جایی امن (خارج از ایران) مستقر باشند. محققان باید سوابق متنوعی داشته باشند تا طیف وسیعی از تجربیات زیسته را در نظر بگیرند. از آنجایی که ارتباط مکرری بین فعالان داخل و خارج از ایران وجود دارد، استقرار در خارج از این کشور نباید مانع مشارکت بازپرسان در کار شود و در واقع ممکن است به محافظت از آن‌ها در برابر ارباب رژیم کمک کند و به حفظ بی‌طرفی آن‌ها کمک کند.

علاوه بر این، دولت ایران در جریان اعتراضات از

جمع‌آوری شواهد و مدارک آنلاین

شواهد و مدارک آنلاین، می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد. این می‌تواند شامل محتوای رسانه‌های اجتماعی از شاهدان عینی، مانند عکس‌ها، فیلم‌ها و شهادت‌ها و همچنین مقالات خبری باشد. پژوهشگران باید حداقل یک پایگاه داده از رویدادهای روزانه را تهیه کنند تا بتوانند نشان بدهند که اعتراضات چگونه رخ داده است، تا از تحریف بافت رویدادها در آینده جلوگیری کنند و یک مخزن از اسناد جمع‌آوری شده ایجاد شود که در قضایای حقوقی آینده امکان استفاده از آن‌ها وجود داشته باشد.

چنین شواهدی قبلاً در مکان‌هایی مانند لیبیا برای شناسایی مکان‌های سربریدن توسط دولت اسلامی استفاده شده است. سوریه برای بررسی حملات شیمیایی، بریتانیا جهت بررسی تلاش برای ترور سرگئی و یولیا اسکریپال و اوکراین برای جمع‌آوری اطلاعات در مورد سرنگونی پرواز ۱۷ خطوط هوایی مالزی یا MH17.

این شواهد را می‌توان به‌صورت دستی از طریق سایت‌های رسانه‌های اجتماعی و از طریق ابزارهای تخصصی‌تر، از جمله سرویس‌های ماهواره‌ای مانند GOOGLE EARTH PRO و ردیاب‌های حمل‌ونقل مانند FLIGHTRADAR24 گردآوری کرد. با این حال، این فرایند همچنین می‌تواند تا حدی خودکار باشد. امروزه فناوری‌های استخراج محتوا عمل‌کپی کردن اطلاعاتی که روی یک صفحه نمایش دیجیتال نشان داده می‌شود تا بتوان از آن برای اهداف دیگر استفاده کرد [که در بدل پول کار می‌کنند، مانند APIFY، SCRAPINGBEE و PHANTOMBUSTER به کاربران اجازه می‌دهند تا محتوا را براساس کلمات کلیدی در عنوان یا محتوا، فهرستی از نام شهرهای ایرانی و ابرداشته‌هایی مانند کشور بارگذاری شده شناسایی کنند.

امروز جمع‌آوری و بعداً تحلیل کنید

در حالی که تمام شواهد مرتبط باید جمع‌آوری و ذخیره شود، اغلب مشخص نیست که چه چیزی ارزش ذخیره‌سازی را دارد. به‌عنوان مثال، یکی از شواهد کلیدی برای حل معمای سرنگونی MH17 در سال ۲۰۱۴، از دوربین داشبورد موتوری که اتفاقاً پرتاب‌کننده موشک در حال حمله را نشان می‌داد، به دست آمد. این ویدیو در سال ۲۰۱۶ در یوتیوب آپلود شد (تنها ویدیویی که در حساب کاربر پست شد) و

حدود یک هفته بعد توسط دو کاربر توییتر کشف شد و سپس بلافاصله توسط Bellingcat ارزیابی گردید. روزانه هزاران فلم و عکس از رویدادهای ایران در فضای مجازی منتشر می‌شود و مرتب‌سازی و سازمان‌دهی آن‌ها فشرده و زمان‌بر است. علاوه بر این، فناوری هوش مصنوعی تشخیص زمان و مکان ویدیویی، روزبه‌روز در حال بهبود است. بنابراین، آن‌چه امروز از نظر تحلیلی امکان‌پذیر نیست، ممکن است به‌زودی امکان‌پذیر شود. با توجه به این عوامل، قاعده کلی باید این باشد که هر چیزی که ممکن است از راه دور مفید باشد را در حال حاضر ذخیره و سپس آن را مرتب و تجزیه و تحلیل کنید.

شواهد آنلاین را به محض ظاهر شدن بایگانی کنید

شواهد آنلاین نیز باید بایگانی شود، زیرا سایت‌هایی که این محتویات را منتشر می‌کنند، ممکن است کار خود را متوقف کنند. حساب‌های کاربران رسانه‌های اجتماعی ممکن است به حالت تعلیق قرار بگیرند یا حذف شوند و محتوا ممکن است به‌عنوان خشونت گرافیکی (توسط سایر کاربران یا هوش مصنوعی) رپورت و حذف شود. این نگرانی به‌ویژه پس از خرید و تغییر ساختار توییتر توسط ایلان ماسک، که اکنون در خطر ورشکستگی و تعطیلی قرار دارد، ایجاد شده است. ماسک اعلام کرده است که در نهایت یک مدیرعامل جدید برای توییتر پیدا خواهد کرد، اما هیچ نشانه روشنی وجود ندارد که او چگونه با محتوای توییتر در صورت ورشکستگی رفتار کند.

محتویات گرافیکی، به‌ویژه بیشتر برای دعوای قضایی مفید است؛ اما احتمال حذف آن نیز بیشتر است. چنین حذف محتوایی احتمالاً ادامه دارد، اما ممکن است به‌طور ناگهانی نیز اتفاق بیفتد. به‌عنوان مثال، صدها هزار ویدیوی آماتور، که برخی از آن‌ها موارد سوءاستفاده شدید در سوریه را مستند کرده بود، در سال ۲۰۱۷ بدون اطلاع قبلی از یوتیوب ناپدید شد، ظاهراً به دلیل رپورت شدن به‌عنوان نقض سیاست‌های یوتیوب در مورد خشونت گرافیکی.

راه‌هایی برای کاهش احتمال حذف محتوا وجود دارد، مانند درخواست تأیید حساب‌های فعالان و تلاش‌های مستمر توسط قانون‌گذاران ایالات متحده و سازمان‌های جامعه مدنی، تا سایت‌های رسانه‌های اجتماعی هر محتوایی را در پلتفرم‌های خود بایگانی کنند که می‌تواند شامل شواهد باشد. با توجه به نقض حقوق بشر، شواهد آنلاین باید به محض ظاهر شدن ذخیره شود.

مدارک باید به‌صورت آنلاین از طریق یک سرویس ابری امن با استفاده از VPN‌ها ذخیره شود تا محدودیت‌های اینترنت را دور بزند. به‌عنوان مثال، مایکروسافت OneDrive به یک ترابایت فضای ذخیره‌سازی اجازه می‌دهد و به اطلاع‌رسان اجازه

می‌دهد که بدون توجه به موقعیت مکانی، مستقیماً ویدیوهای خود را در همان مکان آپلود کند. پس از بارگذاری شواهد، ابرداشته‌ها نیز باید به شیوه‌ای استاندارد بایگانی شود. تمام شواهد علاوه بر این، باید روی یک سرور آفلاین ذخیره شود تا از هر گونه آسیب احتمالی به محتوا در ابر/کلود جلوگیری شود. پس از بایگانی شدن شواهد، ویدیوها می‌تواند از طریق سرویس‌های پولی مانند خدمات موجود در Vimeo پخش شود.

گاهی، یک عکس یا ویدیو می‌تواند یک ابهام را رفع کند. هر قطعه‌ای، مهم است. این موضوع بارها به رسمیت شناخته شده است که دولت‌ها برای حمایت از پاسخگویی در قبال جنایات (از تحقیقات نظامی متفقین قبل از محاکمه نورنبرگ تا تأسیس کمیسیون تحقیق برای بررسی جنایات وحشیانه در اوکراین) به رسمیت شناخته شده‌اند. این بار هم فرقی نمی‌کند و به نفع دولت‌ها است که از گردآوری شواهد و طرح دعوای قضایی حمایت کنند تا به دولت ایران و همه رژیم‌های ناقض حقوق بشر نشان دهند که مقام‌های آن‌ها از هنجارهای بین‌المللی مستثنا نیستند.

یکی از راه‌های واضح و مشخص برای حمایت از فرایندهای پاسخگویی در مورد نقض حقوق بشر و جنایات وحشیانه در ایران، این است که کشورهای عضو سازمان ملل از فراخوان سازمان‌های جامعه مدنی و کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل برای ایجاد مکانیسم تحقیقی سازمان ملل در نشست ویژه آتی شورای حقوق بشر سازمان ملل حمایت کنند.

راه‌های معدودی وجود دارد که از طریق آن مقام‌های ایرانی می‌توانند پاسخگو باشند. قابل ذکر است که ایران یکی از طرفین دادگاه کیفری بین‌المللی نیست و بعید است که شورای امنیت سازمان ملل متحد با توجه به اتحاد ایران با اعضای دارای حق وتو، روسیه و چین، مایل به ارجاع موضوع به دادگاه باشد.

با این حال، مانند عاملان سوریه، هنوز گزینه‌هایی وجود دارد. صلاحیت جهانی، اصلی است که به موجب آن برخی از کشورها می‌توانند جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و نسل‌کشی را حتا زمانی که در کشور دیگری مرتکب شده‌اند، تحت پی‌گرد قانونی قرار دهند. اگرچه این نوش‌داریی چندان کارساز نیست، اما این امکان را برای اولین محاکمه علیه یک مقام عالی‌رتبه سابق سوریه فراهم کرد که در ماه جنوری در آلمان محکوم شد؛ جایی که مکانیسم بین‌المللی، بی‌طرف و مستقل تأیید کرده است که از حوزه‌های قضایی در پرونده‌های مربوط به سوریه حمایت می‌کند. تنها شش ماه بعد، یک مقام سابق ایرانی پس از اولین تعقیب کیفری برای قتل عام زندانیان ایران در سال ۱۹۸۸ که طی آن پنج هزار زندانی سیاسی کشته شدند، محکوم شد.

عدالت بدون مدارک و شواهد دست‌نیافتنی است. آن را جمع‌آوری و نگهداری کنید.

درگیری خودی طالبان در پنجشیر؛ دو طالب زخمی شدند

۸ صبح، پنجشیر: منابع محلی از درگیری میان گروهی طالبان قندهاری در ولایت پنجشیر خبر می‌دهند.

منابع در صحبت با روزنامه ۸ صبح، می‌گویند که این درگیری روز جمعه، ۴ قوس، در روستای سنگی‌خان ولسوالی آبشار ولایت پنجشیر به وقوع پیوسته است.

به گفته منابع، این درگیری میان دو فرمانده طالبان قندهاری بر سر یک پسر بچه که از قندهار برده شده، رخ داده است.

منابع تصریح می‌کنند: «یک پسر بچه با یکی از فرماندهان طالبان قندهاری به روستای سنگی‌خان آمده بود؛ اما فرمانده دومی که او هم باشنده قندهار است، تلاش کرد او را نزد خود نگاه‌داری کند. همین امر سبب مخالفت و برخورد مسلحانه میان این دو فرمانده شده و در نتیجه دو جنگ‌جوی طالب به شدت زخمی شدند.»

منابع اضافه می‌کنند که پس از این رویداد، طالبان ساکنان محلی را به بهانه حمله جبهه مقاومت ملی، لت‌وکوب کرده‌اند.

طالبان تاکنون در این مورد چیزی نگفته‌اند. پیش از این نیز، طالبان بارها متهم به آزار و اذیت زنان، بچه‌بازی و تجاوز جنسی شده‌اند.

طالبان یک محافظ عبدالله عبدالله و برادرش را بازداشت کردند

۸ صبح، کابل: منابع آگاه از بازداشت شدن محافظ داکتر عبدالله عبدالله و برادر وی از سوی طالبان در شهر کابل خبر می‌دهند.

منابع ناوقت روز جمعه، ۴ قوس، در صحبت با روزنامه ۸ صبح می‌گویند: «این دو برادر که فیروزخان و فریدون نام دارند، از سوی طالبان در منطقه کارته نو شهر کابل بازداشت شده‌اند.» به گفته منابع، طالبان این دو برادر را نخست در محضر عام لت‌وکوب کرده و سپس به جایی نامعلوم انتقال داده‌اند.

منابع می‌افزایند که فریدون محافظ داکتر عبدالله عبدالله و فیروز خان کارمند یک شرکت خصوصی است.

تاکنون انگیزه بازداشت این دو تن معلوم نیست. چندی پیش نیز طالبان سه تن از بستگان این افراد را از منطقه کارته نو شهر کابل بازداشت و زندانی کردند. آن سه تن نیز باهم برادر هستند.

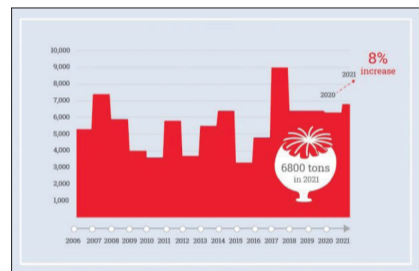

بحران مواد مخدر پیچیده تر می‌شود

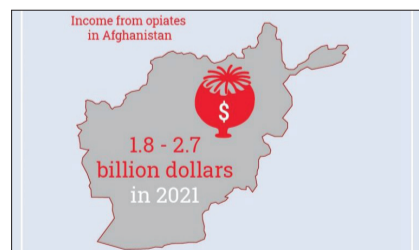
یونس نگاه

۲۰۲۱، زمانی که گروه طالبان به قدرت رسید، قیمت مواد مخدر افزایش یافت و انتظار نمی‌رود بحران مواد مخدر در افغانستان کنترل شود.

بر اساس آن گزارش، طالبان بازیگر اصلی عرصه مواد مخدرند. آنان در گذشته از دهقانان، قاچاق‌بران و پروسس‌کننده‌گان مالیات می‌گرفتند و خود نیز در قاچاق این مواد دخیل بودند. در واقع عواید قاچاق برای طالبان بسیار بیشتر از عشر و مالیات آن بود. اهمیت قاچاق مواد مخدر برای طالبان از جایگاه بشیر نوری در اداره آن گروه نیز آشکار است. یک ماه پیش، در اواسط سپتامبر، وقتی آقای نوری از زندان امریکا آزاد شد، در میدان هوایی کابل از او چون قهرمان استقبال کردند. در گزارش سازمان ملل متحد آمده است که تریاک با فقر و بی‌ثباتی رابطه نزدیک دارد و از آن جایی که برگشت طالبان منجر به افزایش فقر، کاهش منابع درآمد و بحران بیکاری شده است، مواد مخدر نقش برجسته‌تری در اقتصاد کشور می‌یابد.

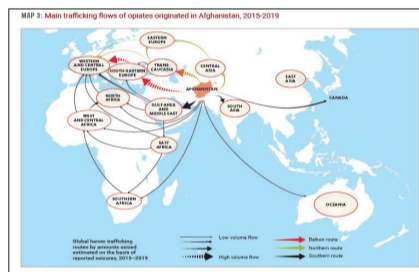

بر اساس گزارش ملل متحد در سال ۲۰۲۱، اقتصاد تریاک افغانستان چیزی بین ۱.۸ میلیارد تا ۲.۷ میلیارد دلار بوده است. از آن مبلغ، ۳۵۰ میلیون دلار

به مزرعه‌داران پرداخته شده و آنان از عواید خود ۱۴.۵ میلیون دلار را به گروه‌های مسلح عشر و مالیات داده‌اند. عشر و مالیات بخش پروسس مواد مخدر آن سال حدود ۱۱۳ میلیون دلار تخمین شده که به نقل از گزارش ملل متحد بیشتر آن به جیب طالبان ریخته شده است. آیا طالبان تعهد و ظرفیت دل‌کندن از چنین منابع پولی را دارند و قوماندان‌های آن گروه دست از قاچاق و تولید مواد مخدر خواهند داشت؟

گزارش یاد شده می‌گوید که چنین چیزی ممکن نیست و حتی اگر کاشت تریاک کاهش یابد، شبکه‌های مواد مخدر راه‌های بدیل خواهند یافت. اکنون سه بخش موازی تولید مواد مخدر در افغانستان جریان دارد: (۱) تریاک؛ (۲) چرس؛ (۳) مواد مخدر مصنوعی (مت‌آفتمین که به شیشه یا کریستال مشهور است). گزارش شده که تولید شیشه/کریستال در حال افزایش است. مراکز اصلی تولید این مواد در غرب افغانستان، نزدیک مرز ایران واقع شده است، نه بلخ که طالبان بازداشت دو تن با ۶۰ تابلت و ۶۰۰ گرم مواد کیمیای در آن ولایت را دستاورد امنیتی گزارش داده‌اند.

اکنون تقریباً سراسر جهان به شبکه قاچاق مواد مخدر افغانستان وصل است و قاچاق‌بران افغان اگرچه گرداننده‌گان اصلی این شبکه جهانی نیستند، ولی در کشورهای همسایه نقش برجسته‌ای دارند. در اروپا، خاورمیانه و جنوب آسیا نیز فعال‌اند. در واقع تروریسم و قاچاق در کشور ما به نیرویی قدرتمند بدل شده که صاحب ریشه‌ها و روابط گسترده در منطقه و جهان است. طالبان نقش هسته آن شبکه را در افغانستان بازی می‌کنند.

شبکه‌های تولید و قاچاق مواد مخدر همیشه در پی افزایش عوایدند و می‌کوشند بازارهای تازه پیدا کنند. به نقل از گزارش ملل متحد، بازار جهانی در سال‌های اخیر به حالت اشباع رسیده است و از این رو مازاد تولید مواد مخدر در داخل کشور توزیع می‌شود و تلاش صورت می‌گیرد تقاضای داخلی بیشتر شود. از این رو با گذشت زمان، افراد و اقشار مختلف وطن ما به این بلا آغشته می‌شوند. بحران اقتصادی، کاهش امید در میان جوانان و فروپاشی خانواده‌ها در اثر بی‌ثباتی و مهاجرت، لشکر بزرگی از زنان، کودکان و نوجوانان را همچون قربانیان بی‌دفاع در معرض آلوده شدن به مواد مخدر قرار داده است. مطالعات نشان داده که نرخ اعتیاد میان نوجوانان در ۱۰ سال اخیر افزایش یافته است. یک سروی در سال ۲۰۱۹ میان شاگردان مکاتب (۱۳ تا ۱۸ ساله) نشان داد که ۱۲ درصد سروی‌شده‌گان مواد مخدر استفاده می‌کرده‌اند. تعداد پسران ۱۴ درصد و از دختران ۸.۵ درصد بوده است.

گروه طالبان در سخن کاشت مواد مخدر را منع قرار داده‌اند و خبرهایی از بازداشت خرده‌فروشان نشر می‌کنند، ولی کارشناسان به این باورند که بحران مواد مخدر در اداره این گروه پیچیده‌تر خواهد شد. تجربه سال ۲۰۰۱ که در آن کاشت مواد مخدر به مقدار قابل توجه کاهش یافت، نشان داد که کاهش کاشت، زمانی که شبکه‌های توزیع و قاچاق فعال باشند و تقاضا وجود داشته باشد، باعث افزایش قیمت می‌شود و انگیزه کاشت و تولید را بالا می‌برد. در سال ۲۰۰۰ قیمت یک کیلوگرام تریاک ۸۵ دلار بود، ولی در سال ۲۰۰۲ قیمت هر کیلو آن به ۳۸۵ دلار رسید.

تیم فوتبال قطر در دومین دیدارش در مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، در برابر تیم سنگال شکست خورد. در این دیدار که شام جمعه، ۲۵ نوامبر، در ورزشگاه آل ثومه برگزار شده بود، سنگال ۳ بر ۱ پیروز شد. نیمه نخست این دیدار با پیروزی یک بر صفر سنگال پایان یافت. در نیمه دوم بازی، سه گل دیگر میان دو تیم ردوبدل شد که دو گل سهم سنگال و یک گل سهم قطر بود. این دیدار با همین نتیجه ۳ بر ۱ به نفع تیم ملی فوتبال سنگال پایان یافت.

جام جهانی ۲۰۲۲ قطر؛ هالند در برابر اکوادور متوقف شد

با این تساوی، امتیازها بین هر دو تیم تقسیم می‌شود و تیم ملی هلند با چهار امتیاز و یک گل بیشتر نسبت به اکوادور، در جایگاه نخست گروه «A» قرار می‌گیرد. اکوادور نیز در جایگاه دوم باقی می‌ماند و تیم‌های سنگال و قطر در جایگاه‌های سوم و چهارم قرار دارند.

در ششمین روز رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال، تیم ملی هلند در برابر تیم اکوادور متوقف شد. این دیدار که جمعه‌شب، ۲۵ نوامبر، در ورزشگاه بین‌المللی خلیفه برگزار شد، با نتیجه ۱ بر ۱ پایان یافت.

در نیمه نخست این دیدار هلند با یک گل پیروز میدان بود، اما در شروع نیمه دوم، تیم ملی فوتبال اکوادور گل خورده را جبران کرد تا نتیجه بازی مساوی شود.

در این دیدار کودی گاکپو برای هلند گل‌زنی کرد و گل مساوی را اثر والنسیا برای اکوادور به ثمر رساند. با این تساوی، امتیازها بین هر دو تیم تقسیم می‌شود و تیم ملی هلند با چهار امتیاز و یک گل بیشتر نسبت به اکوادور، در جایگاه نخست گروه «A» قرار می‌گیرد. اکوادور نیز در جایگاه دوم باقی می‌ماند و تیم‌های سنگال و قطر در جایگاه‌های سوم و چهارم قرار دارند.

حملات هوایی ترکیه به سوریه؛ امریکا خواستار کاهش تنش شد

می‌اندازد. هم‌زمان با این، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، روز جمعه تهدید کرده که کشورش گروه‌های کورد را در شمال سوریه آماج حملات زمینی نیز قرار خواهد داد. رئیس‌جمهور ترکیه تاکید کرده که این کشور به مبارزه با انواع ترور در داخل و خارج از مرزهایش ادامه خواهد داد. ترکیه در هفته گذشته موجی از حملات را در برابر شورشیان کورد که در عراق و سوریه مستقر هستند، در تلافی حمله انفجاری ۱۳ نوامبر، در پایتخت این کشور انجام داده است. دیده‌بان حقوق بشر سوریه مستقر در بریتانیا گفته که در این حملات هوایی ترکیه، ۶۷ غیرنظامی کشته شده‌اند.

به دنبال حملات هوایی مرگبار ترکیه بر بخش‌هایی از سوریه در تلافی رویدادهای انفجاری در پایتخت این کشور، یک مقام امریکایی در سوریه خواستار کاهش تنش میان دو کشور شده است. آسوشیتدپرس گزارش داده است که نیکولاس گرنجر، نماینده ارشد ایالات متحده در شمال شرق سوریه، روز جمعه، ۲۵ نوامبر، خواستار کاهش فوری تنش‌ها شده و گفته که این اقدامات بی‌ثبات کننده است و مبارزه با داعش را تضعیف می‌کند. گرنجر افزوده که واشنگتن به شدت با اقدامات نظامی که زندگی مردمان عادی و خانواده‌های آنان را در سوریه متضرر می‌سازد، مخالف است. او همچنان افزوده است: «این تحولات غیر قابل قبول خطرناک است و ما عمیقاً نگران هستیم؛ این حملات همچنین پرسنل ارتش امریکا را در آن‌جا به خطر

گوتیش:

با افتخار اعلام می‌کنیم که ما همه فمینیست هستیم

دبیرکل سازمان ملل متحد در روز جهانی پایان دادن به خشونت علیه زنان خواستار اقدامات بیشتر دولت‌ها برای تحقق این هدف شده است.

آنتونیو گوتیش، دبیرکل سازمان ملل متحد، روز جمعه، ۲۵ نوامبر، به مناسبت روز جهانی پایان دادن به خشونت علیه زنان گفته است که در ۱۲ ماه گذشته از هر ده زن یکی از آنان در معرض خشونت جنسی و فیزیکی قرار گرفته است.

او افزوده است: «بیباید با افتخار اعلام کنیم که ما همه فمینیست هستیم.»

گوتیش در ادامه گفته است که دولت‌ها تا سال ۲۰۲۶ باید ۵۰ درصد کمک‌های مالی به سازمان‌ها و جنبش‌های حقوق زنان را افزایش دهند.

او از همه خواسته تا در حمایت از حقوق زنان صدا بلند کنند. این اظهارات در حالی از سوی دبیرکل سازمان ملل مطرح می‌شود که زنان در افغانستان با تسلط دوباره طالبان با خشونت مضاعف مواجه‌اند و طی یک سال گذشته از آموزش کار و مشارکت سیاسی محروم شده‌اند.

شمار قربانیان زمین لرزه در اندونیزیا به ۳۱۰ تن رسید

هنوز ۲۴ تن زیر آوار ناپدید هستند و تلاش‌ها برای بیرون کشیدنشان ادامه دارد. مرکز این زمین لرزه قدرت‌مند، شهر سیانجور در جاوه غربی گزارش شده است. زمین لرزه قدرتمند ۵.۶ ریشتری سه روز پیش ساحاتی در غرب اندونیزیا را لرزاند و صدها کشته و زخمی برجا گذاشت.

در پی زمین لرزه در جزیره جاوه اندونیزیا، شمار قربانیان این رویداد به ۳۱۰ تن افزایش یافته است.

براساس گزارش خبرگزاری فرانسه، آژانس حوادث طبیعی اندونیزیا روز جمعه، ۲۵ نوامبر، آمار تازه قربانیان این رویداد طبیعی در جزیره جاوه را نشر کرده است.

این نهاد هنگام اعلام آمار قربانیان، گفته است که تا

نیمار به دلیل مصدومیت دو بازی بعدی برازیل را از دست داد

نیمار، مهاجم تیم ملی فوتبال برازیل، به دلیل مصدومیت از ناحیه مچ پا، دو بازی بعدی را از دست می‌دهد.

وال استریت ژورنال جمعه‌شب، ۲۵ نوامبر، به نقل از پزشکان تیم ملی برازیل، در مورد مصدوم شدن نیمار گزارش داده است. این بازیکن ۳۰ ساله، در جریان بازی در مقابل صربستان در دقیقه ۸۰ دچار مصدومیت شد.

نیمار یکی از بازی‌سازهای تیم ملی برازیل و از جمله امیدهای این تیم در رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ قطر به حساب می‌آید. با این حال او نمی‌تواند در برابر سوئیس و کامرون به میدان برود.

